

HET LEVEN IN EERSTE INSTANTIE

ER ZIJN MENSCHEN — EN NAAR 'T MIJ voorkomt is hun getal tegenwoordig grooter dan vroeger — die stellig tot de algemeen-ontwikkelenden gerekend moeten worden, en toch, zonderling genoeg, de eenvoudigste zaken niet weten. Ik heb hier niet het oog op de beroemde „professorale verstrooidheid,” en ik wil ook niet zeggen, dat die menschen buiten de werkelijkheid van 't leven staan. Alleen maar, ze kennen het leven beter in zijn ingewikkelde, gecompliceerde of gemechaniseerde, dan in zijn enkelvoudige vormen.

Men kan bij hen dikwijls een volstrekte ontstentenis aan kennis opmerken waar 't dingen geldt, die om zoo te zeggen van den oertijd af het menschelijk bestaan raakten. Bijvoorbeeld: de weersgesteldheid, de richting van den wind, en de hemelstreken. Ik heb daarvan in een langdurig stadsleven ontstellende staaltjes bijgewoond, en ben zeker daarin de eenige niet. Laat ieder in eigen omgeving maar eens een steekproef nemen. Ik noem in de eerste plaats: de hemelstreken.

Elk mensch ongeveer is er tegenwoordig van overtuigd, dat de zon een heilzame, genezende kracht bezit. De tijd van neergelaten stores en van vrees voor het verschieten van kleeden of gordijnen, is gelukkig voorbij. Ieder zoekt den zonnenschijn.

Doch om deze gezegende lichtbron te kunnen zoeken, dient men nauwkeurig te weten waar zij te vinden is, met andere woorden, waar zij rijst in 't Oosten, straalt in 't Zuiden, en zinkt in 't Westen. En dat niet in 't afgetrokkene, maar heel precies, waar het eigen huis en tuin betreft. Doch hieraan hapert veel.

Een mevrouw wil verhuizen, ze wenscht zon, veel zon, voor zichzelf en voor de gezondheid van haar kindertjes. En ze gaat, op een vreemde plaats, in een haar onbekende straat, de verhuurbordjes eens langs.

Nu is het zóó, dat menschen, die veel in de open lucht leven, als 't ware *voelen* of zij aan den Noordkant of den Zuidkant van een muur staan, ook bij betrokken lucht. Maar het mevrouwje voelt niets daarvan. Ze laat zich door den huisbaas rondleiden en vindt de vraag voldoende: „of de zon hier vóór of achter staat?”

„'s Morgens vóór en 's avonds achter,” antwoordt de huisheer prompt, en hij spreekt daarmee geen onwaarheid. Werkelijk kijkt het zonnetje tijdens het ontbijt, vóór de kamer in, en baby, achter, in zijn wiegje, kan al vroeg het voorrecht smaken om haar aan de Westerkim in gloeiende verven te zien dalen. Maar de rest van den lieven langen dag is de woning somber en kil, wijl allerongelukigst gebouwd in de meest ongunstige ligging ten opzichte van de hemelstreken. De kindertjes gedijen niet, en de bewoonster verhuist opnieuw, met een gevoel van teleurstelling. Laten we hopen dat zij zich ditmaal, eer zij een nieuw contract teekent, behoorlijk oriënteert!

Wie niet weet waar het Oosten en 't Westen, het Noorden en 't Zuiden ligt, kan ook moeilijk weten van welken kant de wind waait. Dat heeft, vooral met 't schrale voorjaar, heel wat zwakken of pas herstelden parten gespeeld. Zoo door 't raam gezien lijkt het buiten compleet zomer, en op de beschutte plekjes is 't ook werkelijk luw, maar o wee als men om de hoeken komt. Dat is het gevaarlijke Maartsche weer, een ijzige Noordooster blaast in de gevoelige longen, en er is alle kans op, dat de beterschap weer plaats maakt voor een nieuwe ongesteldheid. Men moet op dit weer verdacht zijn, 't houdt dikwijls lang aan, wel tot in Mei.

Heldere lucht, heldere zon, wolken stof op straat, droogte, en Noordenwind.

Maar wie, in de groote stad, kijkt er ooit nog naar het haantje van den toren?

Ook tegenover het handwerk of ambacht, dat ik mede tot het leven in eerste instantie wil rekenen, omdat smeden, timmeren, kuipen, enz. van oudsher bedreven is, kunnen de personen, die ik op 't oog heb, zoo onwennig en onkundig staan. Ik weet van een overigens zeer aandachtig en opmerkzaam meisje, dat radeloos de duigen bijeenraapte van een planken kuipje, dat men den winter over te droog had bewaard. Ze dacht niet anders of dit was nu hetzelfde onheil als wanneer een bord of kopje „in duizend scherven” breekt. Terwijl, natuurlijk, de ramp met het tobbetje gauw genoeg hersteld was, door de duigen weer op haar plaats binnen de hoepels bijeen te brengen, en daarna vochtig te maken.

En dan, ik zeg niet vlakui, maar hoeveel dames en heeren, hebben ook maar een elementair begrip van wat goed timmerwerk is? Daar hebben sommige antiquairs, die in zaken, nu, laat ik 't zacht uitdrukken, niet heelemaal *bona fide* zijn, al wat van geprofiteerd, door zogenaamd antieke stoelen of kasten te verkoopen, welker materiaal in werkelijkheid voor nog niet zoo langen tijd deel uitmaakte van het mastbosch bij Breda!

En dat ligt toch heusch voor een groot deel aan de onkunde van den koper. Als een meubelstuk lorrig en slecht gemaakt is, dan moet men niet rekenen, dat het ooit antiek kan wezen. Daar wil ik nu niet mee zeggen, dat vroeger elke schrijnwerker een meester in zijn vak was, en revolutie-bouw op dit gebied van heden is, want mooie arbeid is er te allen tijd geleverd, en prullige net zoo goed. Doch dit laatste bestaat niet meer, dat wil zeggen, niet meer werkelijk van het tijdvak, waaruit het dan heet te dateeren, daar was het veel te onsterk voor. Alles wat toen licht en dicht aan mekaar hing, 't zij geplakt of met dunne spijkertjes, heeft het allang begeven, en slechts het echte solide stuk heeft 't overleefd. Als men u dus een „echte” Queen Anne-kast wil aanpraten, die van de houtlijm kleeft, en welks laden bedenkelijk gapen, geloof dan maar niet, dat de oogen van tijdgenooten dezer Engelsche vorstin er ooit op hebben gerust.

Hoe soms een heele familie, en dat jaren lang, de dupe kan worden van zoo'n gebrek aan eenvoudige vak-kennis, noodig voor het vormen van een juist oordeel, wil ik met een historische anecdote staven:

Een huis in een onzer groote steden bezat een z.g.n. bovengang, die betreden werd als de officieele voordeur opening. Maar dat gebeurde alleen bij staatsiegelegenheden, en bijgevolg was die gang een staatsiegang, en als zoodanig gemeubileerd. Het gewone verkeer vond plaats door de gang beneden.

Nu stonden er langs den muur een aantal, nooit gebruikte, „oudhollandsche” stoelen, met uitgesneden ruggen. Ze maakten, in 't eenigszins schemerige licht, metterdaad een goed effect. En de bewoner had zijn gezin opgevoed in eerbied en ontzag voor hun waarde... volkomen te goeder trouw. 't Leek wel of die stoelen per jaar mooier en „antiekier” werden, „ze gaven zoo'n cachet” zeide men, en de dochter des huizes, wat kunstzinnig aangelegd, sprak al van een schilderijtje van Pieter de Hoogh...

Doch zoo als dat gaat met aardsche goederen, de stoelen bleven niet immer in die bovengang staan. Ze werden verdeeld onder de gehuwde kinderen, en daar

„aangetrouwde” oogen wel eens scherper zien, raakten de stoelen spoedig hun stralenkrans kwijt. Ze waren vooreerst heelemaal niet antiek, maar dat was nog 't slimste niet, ze hadden daarom toch wel goed getimmerd kunnen wezen. Doch ook dit was geenszins het geval. Als men er zich op zette kreeg men een helder besef van de doorgaans figuurlijk gebezigde uitdrukking: „wankelende tronen,” want deze zetels gaven een gevoel van waggeling en onzekerheid. Maar 't ergste was, dat ze om een haverklap kantelden, want die knappe timmerman had de ruggen topzwaar gemaakt. En tegen zoo'n herhaalden val was hun makelij allerminst bestand, de leuningën raakten los, en vielen er eindelijk af, zoodat men een soort krukken overhield. Het omtuimelen, als iemand wat onverhoeds opstond, was daarmee gedaan. Maar de glorie meteen. En als ik nu hier tegenover stel, dat ik zelf geërfde stoelen bezit uit omstreeks 1814, welke al die ruim honderd jaar in gebruik zijn geweest, en nog geen kwalen des ouderdoms vertoonen, dan weet men het verschil tusschen degelijk en ondegelijk timmerwerk.

Wat nu het beste middel is om deze heerschende onkunde in 't dagelijksch leven tegen te gaan?

De onkundigen moeten het leeren beschouwen als een groot gebrek in zichzelf, ze moeten begrijpen, dat het dom, sukkelig en onnoozel is, en er zich nooit met een hooghartig gebaartje van af trachten te maken. Ze moeten niet gewichtig praten van „wij, intellectueelen,” want een intellectueel, die zich knollen voor citroenen laat verkoopen, door het derven van de eenvoudigste kennis, is geen knip waard. En 't siert den man van intellect als hij ook daarbij „verstand” heeft, namelijk van de gewone dingen.

HENDRIKA KUYPER-VAN OORDT

CHRISTUSKOMST

Het donker dicht aan 's werelds firmament;
de lucht is zwanger van angstwekkend dreigen;
er heerscht een nacht van onheilspellend zwijgen;
de aarde bangt in spanningsvol advent.

De wereld, die geen waren ootmoed kent,
dreigt telkens in 't vergeefs naar uitkomst hijgen,
door zwaren last van leed ineen te zijgen,
haar draagkracht is bij al dit wee ten end.

De innerlijke kracht der volk'ren is vergaan;
er is geen licht meer in het lichtloos heden;
de Godsverwachting hoort tot het verleden;
de menschheid sterft in trotschen eigenwaan.

De Christuskomst moet als het heil beleden,
dân wordt de weg tot redding weer betreden.

H. W. AALDERS

VOOR DE ZIEKEN

Door Ds A. C. DIEDERIKS

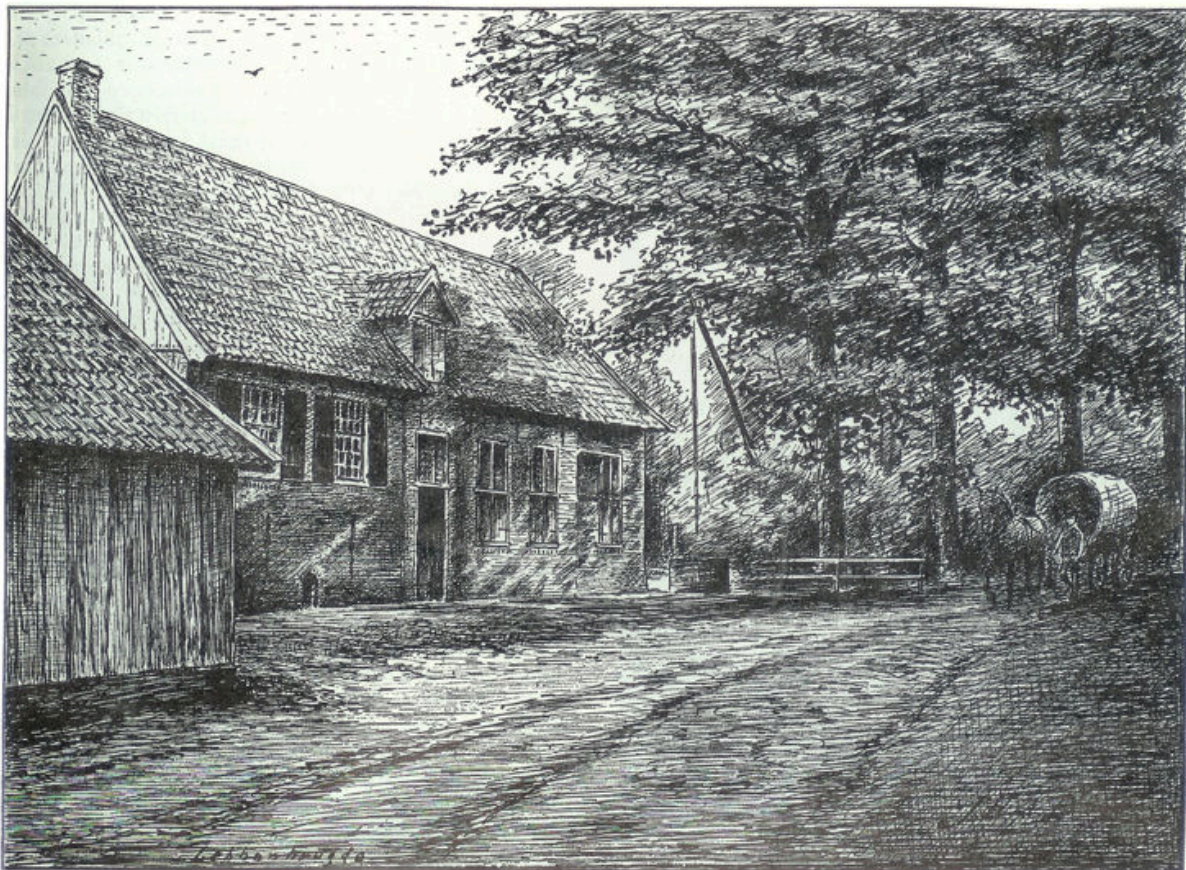
Jacqueline van der Waals heeft een lied gegeven, waarin zij vertelt, dat ze langs het lage riet kwam, en dat ze zag hoe een herder een halm nam en er een fluit van maakte.

Dan zegt ze:

de zoete, pas ontwaakte stem
bestond en leefde slechts door hem.

En dan is dit toepassing, die ook voor u is:

Zoo gaf ik gaarne wensch en wil
In 's Heeren hand en hield mij stil.
Zoo dan, als door een rieten fluit
Bij zwijgend eigen stemgeluid,
Gods adem door mij henen blies,
Hoe groote winst bij kleen verlies!

Naar een pteekening van J. H. de Boer

Het oude tolhuis „De Lebbenbrugge” bij Borculo